

[Glistrup]

»Hvor store skattefri kursavancer forventer regeringen på statsobligationer inden for de kommende tre år?«

(Spn. nr. 708).

Begrundelse.

Hovedkendetegnet vedrørende den nuværende finansministers embedsførelse har været bestandige og stærkt stigende statsunderskud. I hans første ministerår (1975) drejede det sig om ca. 3 milliarder kr., det næste år 9, i 1977 om 18 og i 1978 om 26 milliarder kr., altså i alt ca. 56 milliarder.

Den af ministeren gennemførte finanslov for 1979 viser et underskud på 39.800.600.000 kr., og ved fortsættelse af den således lagte linie må forventes underskud i 1980 i størrelsesordenen 52 milliarder kr. og i 1981 på 62 milliarder kr. Altså alt i alt 209 milliarder kr. i underskud, hvis ministertiden får lov til at strække sig over syv år.

Naturligvis har ministeren ikke stimuleret efterspørgslen eller købekraften over statens finanser. Det tillader Danmarks i øvrigt ødelagte økonomi jo ikke. Derfor er hver en øres underskud opsuget i form af, at staten har gældsats sig. Det er især sket i form af udstedelse af statsobligationer, der alene har kunnet afsættes, fordi man har lokket publikum med skattefri kursavancer.

Bliver denne obligationsudstedelse af den foran nævnte størrelsesorden – ca. 209 milliarder kr. – vil der imidlertid nok være en betydelig del heraf, som bliver ejet af banker og lignende institutioner, som svarer skat af kursavancen, og det må man selvfølgelig se væk fra ved besvarelsen af spørgsmålet.

En del af de forventede 209 milliarder kroners statsgæld skal først indfries efter udløbet af den i spørgsmålet omhandlede treårsperiode, og det kan dårligt forventes af den nuværende finansminister, at han skal kunne forudse, hvordan situationen er til den tid, med hele den ragnaroksyndflodspolitik, han har ført.

Spørgeren har derfor begrænset spørgsmålet til så kort en periode som tre år, idet man dog i hvert tilfælde tør håbe på, at finansministeren selv har tiltro til, at han har et så langtrækkende overblik. Skulle han imidlertid mene, at han også kan udtale sig noget om de skattefri kursgevinster på statspapirer noget længere ude i fremtiden, anmodes han

om også at medtage udtalelser herom i sit svar.

Besvarelse (22/3 79):

Finansministeren (Heinesen):

De tal for udviklingen i underskuddet for statsbudgettet, som hr. Glistrup nævner i den indledende begrundelse for sit spørgsmål, vil jeg undlade at kommentere, men jeg vil gerne vedstå, at underskuddet først og fremmest på grund af den fortsat svage økonomiske udvikling her i landet og i landene omkring os har været stigende i den periode, hvor jeg har været finansminister.

Jeg er godt klar over, at det ikke gør noget stort indtryk på hr. Glistrup, at jeg i denne henseende deler skæbne med finansministrene i de fleste udviklede lande.

Med hensyn til virkningerne af underskuddet på statsfinanserne er det ikke så naturligt for mig, som det åbenbart er for hr. Glistrup, at underskuddet ikke har stimuleret efterspørgslen eller købekraften. Der er mig bekendt ingen fagøkonomer, som har bestridt, at der er forskel på budgettets indkomstvirkninger og dets likviditetsvirkninger. Når statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget viser underskud, sådan som det har været tilfældet siden finansåret 1974–75, skabes der ved den statslige aktivitet indkomster i samfundet i større omfang, end disse begrænses gennem opkrævning af skatter og afgifter.

Hvis statsbudgettets indkomstvirkninger for en ikke-økonom lyder som et teoretisk postulat, så tænk blot på virkningen af f. eks. at reducere de sociale pensioner! En sådan reduktion vil i første omgang indebære en nedgang i pensionisternes forbrugsmulighed, som i anden omgang vil få betydning for de handlendes – bagerens, slagterens, købmandens – indkomster, og virkningen heraf vil være en reduceret forbrugsmulighed hos disse, som igen vil få afsmittende virkninger videre ud i systemet. Forbruget er med andre ord indkomstskabende.

Likviditetsvirkningerne af statsbudgettet knytter sig ikke som indkomstvirkninger til DAU-underskuddet, men til bruttokasseunderskuddet, som viser forskellem mellem de samlede udbetalinger og indbetalinger til staten. Hvis staten ikke solgte statspapirer, men dækkede underskuddet ved at trække på sin konto i Nationalbanken, ville de likvide be-